

Η Άποψή μας για την παράσταση «Οι Δούλες» της ομάδας Σημείο Μηδέν στο Θέατρο Άττις-Νέος Χώρος σε σκηνοθεσία Σάββα Στρούμπου

Κατερίνα Δημητρακοπούλου

22 Ιανουαρίου, 2026

«Κλαιρ: [...] Φτάσαμε πια στην άκρη του γκρεμού, Σολάνζ. Δεν έχει άλλο. Ένα τίποτε – και θα σβήσουνε όλα. Εσύ τώρα θα ζήσεις και για τις δυο μας. [...] Πάντοτε οι δυο μας θα 'μαστε ... και θα 'μαστε όμορφες, ελεύθερες, χαρούμενες ...»*

Ο Ζαν Ζενέ (19 Δεκεμβρίου 1910 – 15 Απριλίου 1986) έγραψε το συγκεκριμένο έργο γνωρίζοντας την ιστορία των αδερφών Κριστίν και Λέα Παπέν, δύο υπηρετριών στο μεσοπολεμικό Παρίσι, οι οποίες δολοφόνησαν τις κυρίες τους, μητέρα και κόρη. Το αγαπημένο έργο των από την πρώτη του παράσταση στο Θέατρο Τέχνης τον Φεβρουάριο του 1968 σε σκηνοθεσία Δημήτρη Χατζημάρκου έχει κατακτήσει τη συμπάθεια των θεατρόφιλων.

Οι αδερφές Κλαιρ και Σολάνζ υπηρετούν την Κυρία τους, φροντίζοντας να ικανοποιούν τις όποιες ανάγκες και απαιτήσεις της. Όταν εκείνη απουσιάζει μεταμφιέζονται σε κυρίες, αλλάζοντας ρόλους και ξεχειλίζοντας από ταξικό μίσος, σε μία ατέρμονη προσπάθεια εξέγερσης.

Η μετάφραση του Δημήτρη Δημητριάδη εκφράζει το ύφος του συγγραφέα με ποιητική γλώσσα και τονίζει τα μηνύματα του θεατρικού κειμένου.

Η σκηνοθεσία του Σάββα Στρούμπου χαρίζει στις ρόλους μία ανέλπιστη ελευθερία στην εξωτερίκευση και έκφραση των ενδόμυχων επιθυμιών τους. Δεν ξεχνά όμως, πως τα γκέμια της εξουσίας δύσκολα αφήνονται από τα χέρια του δυνατού στα χέρια του αδύναμου. Ο σκηνοθέτης δουλεύει με τους ηθοποιούς του κάθε ίνα του σώματος τους για να επιτευχθεί ένα άρτιο αποτέλεσμα άψογου συγχρονισμού σώματος, φωνής, αναπνοής, έκφρασης. Ο θεατής θα παρακολουθήσει ένα τελετουργικό, μία μήση στο μυστήριο της ανθρώπινης ύπαρξης πέρα από τα συμβατικά όρια της θεατρικής σκηνής.

Οι τρεις ηθοποιοί Έλλη Ιγγλίζ (Σολάνζ), Μυρτώ Ροζάκη (Κλαιρ) και Ντίνος Παπαγεωργίου (Κυρία) φαντάζουν σαν μορφές κάποιου πίνακα που ξαφνικά ζωντάνεψαν, καθώς κινούνται, αναπνέουν, μιλούν με τέλειο και αψεγάδιαστο συγχρονισμό. Υπάρχει μία αλληλεξάρτηση και υποστήριξη ανάμεσα στους τρεις ηθοποιούς που φαίνεται σαν να αιωρούνται ανάμεσα στο φαντασιακό και ρεαλιστικό στοιχείο και παράλληλα ο καθένας πετυχαίνει να υποδυθεί «ολοκληρωμένα» τον ρόλο του και να ξεχωρίσει. Θα σταθούμε στον ρόλο Κυρίας που ερμηνεύει ο Παπαγεωργίου επειδή μας έδωσε την εντύπωση πως κάπου εκεί γύρω βρίσκεται ο Ζενέ και μας κρυφοκοιτάζει χαμογελώντας αυτάρεσκα για το δημιούργημά του.

Η Κατερίνα Παπαγεωργίου σχεδίασε ένα απλό και λιτό σκηνικό, μία ελικοειδής σκάλα που οδηγεί στα διαμερίσματα της Κυρίας, το οποίο κάνει σαφές ποιος είναι ο αφέντης, αν και μια ψευδαίσθηση υπάρχει καθώς είναι στρωμένο με ροδοπέταλα. Η Παπαγεωργίου έχει επιλέξει το μαύρο χρώμα να κυριαρχεί στα κοστούμια των ρόλων, επιλογή που ταιριάζει απόλυτα με το ζοφερό περιβάλλον που ζουν οι δύο αδερφές σε αντίθεση με την πολυτέλεια που απολαμβάνει η Κυρία. Η φωτιστική επιλογή του Κώστα Μπεθάνη καταφέρνει να ενισχύσει την αποπνικτική ατμόσφαιρα και κάποιες χαραμάδες δίνουν ελπίδες αλλά μάταιες. Ο Λεωνίδας Μαριδάκης έχει κάνει εξαιρετική δουλειά με τα ηχητικά τοπία χρησιμοποιώντας ως πρώτο υλικό τις φωνητικές χορδές των ηθοποιών.

Δεν πρόκειται για ένα κλασικό «ανέβασμα» του έργου του Ζαν Ζενέ, αλλά, για μία σπουδή πάνω στην ανθρώπινη φύση, στα όρια της ανθρώπινης αντοχής και ανοχής. Καλή σας θέαση!

*Ζαν Ζενέ, Οι δούλες, μετάφραση Οδυσσέας Ελύτης, Εκδόσεις Ύψιλον 1994.